

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I SATAKUNTA SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020.

Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation av den 12 mars 2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande

Regionförvaltningsverket förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla sådana offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus där deltagarantalet överstiger femtio (50) personer.

Förordnandet är i kraft 22.11–22.12.2021.

Styrning Styrning för att alternativt använda EU:s digitala covidintyg

Om verksamhetsutövaren i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få tillträde till en offentlig tillställning kräver uppvisande av EU:s digitala covidintyg, då gäller restriktionerna för deltagarantalet eller skyldigheterna som berör placeringen av deltagarna inte den aktuella offentliga tillställningen. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen.

Motivering

Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får besluten som avses i 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (447/2021) har till lagen om smittsamma sjukdomar bland annat temporärt lagts till paragraferna 58 c– 58 i och 59 a – 59 e. De temporära paragraferna ovan är i kraft till och med 31.12.2021.

Enligt 58 c § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ska en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna;
- 2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om

rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta;

och

- 3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Enligt 2 momentet i den aktuella paragrafen ska en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i paragrafen dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

I paragrafens 3 moment föreskrivs om de aktörer som omfattas av skyldigheterna som föreskrivs i 58 c §. Enligt 4–5 momentet i paragrafen gäller skyldigheterna som föreskrivs i 1 momentet dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet och de får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 7 momentet i den aktuella paragrafen får närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar ska EU:s digitala covidintyg vid nationell tillämpning visa att en person har fått en full vaccinationsserie som avses i 16 g § 1 mom. minst sju dagar tidigare, har fått ett negativt coronatestresultat högst 72 timmar tidigare eller har genomgått sjukdomen covid-19 högst sex månader tidigare.

I 58 i § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det att om en verksamhetsutövare i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få tillträde till en offentlig tillställning eller ett utrymme visar upp ett intyg enligt 1 mom., tillämpas inte restriktioner som berör kunders ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser samt användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal samt musik, begränsning av antalet kundplatser inomhus och utomhus samt begränsning av öppettider och serveringstider som det föreskrivits om i förordningar som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller restriktioner som berör begränsning av antalet deltagare eller deras placering och som meddelats genom myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, på den offentliga tillställningen, det utrymmet eller den verksamheten. Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket med stöd av 58 § helt har förbjudit att en offentlig tillställning ordnas, får dock inga undantag från de restriktioner som meddelats i beslutet göras genom krav på att intyg visas upp. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare

som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen eller utrymmet.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Riksomfattande styrning

Kontrollen av coronaepidemin har i Finland styrts genom social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för hybridstrategin och genom ministeriets styrbrev. I dessa har de lokala och regionala myndigheterna fått anvisningar om åtgärder i de olika faserna av epidemin.

Statsrådet har 9.9.2021 med sitt principbeslut STM/2021/170 förordat social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för hanteringen av covid-19-epidemin 2021–22 som publicerades 21.9.2021. I samband med det har social- och hälsovårdsministeriet med brevet 23.9.2021 (VN/22887/2021) styrt myndigheter med ansvar för verkställandet av lagen om smittsamma sjukdomar i epidemiologiskt ändamålsenlig användning av rekommendationer och begränsningar. Social- och hälsovårdsministeriet i sitt brev 13.10.2021 (VN/22887/2021-STM-23) förlängt styrningen som gavs 23.9.2021 till och med 7.11.2021.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan ska riktade rekommendationer och bekämpningsåtgärder gälla lokaler, evenemang och verksamheter där risken för spridning av viruset på goda grunder kan anses vara förhöjd. Åtgärderna är huvudsakligen lokala eller regionala. I lokala situationer är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid de ovaccinerade befolkningsgrupperna, grupperna som är särskilt utsatta för en allvarlig form av sjukdomen samt förändringar i vårdbehovet. Betydelsen och konsekvenserna av spridningen av sjukdomen ska särskilt bedömas ur medicinskt perspektiv i förhållande till hurudan risk den medför för individers liv och hälsa, men också för deras mer omfattande välbefinnande och andra servicebehov samt för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. I beslutsfattandet ska principen om att prioritera barnets bästa beaktas. Om det på lokal nivå uppstår eller hotar uppstå en specialsituation där utbredd spridning bland befolkningen utgör en tydlig risk för utsatta människors hälsa och övergripande

välbefinnande samt genom dess indirekta konsekvenser risk för allmänna samhällsliga olägenheter, finns det skäl att vidta riktade effektiviserade åtgärder för att förhindra detta.

Enligt handlingsplanen ska restriktionerna vara nödvändiga och proportionerliga och i tillämpliga delar grunda sig på Institutet för hälsa och välfärds bedömningsmodell för riskpotentialen (riskhierarkin). Endast verksamheter med den största totala risken är primära föremål för restriktioner, om restriktioner som grundar sig på förvaltningsbeslut är nödvändiga. Med beaktande av sakkunnigutlåtanden relaterade till förhindrandet av möjlig smitta samt smittspridning och allvarlig sjukdom genom olika metoder för att minska smittrisen vid dessa verksamheter, kan det vara motiverat att begränsa de valda verksamheterna på ett betonat och omfattande, men noggrant riktat sätt. Om syftet effektivt kan uppnås i den nya situationen med relativt kortvariga men stränga exakta restriktioner kan det med beaktande av de övergripande konsekvenserna vara ett mer godtagbart alternativ än en lokal långvarig men fint strukturerad partiell restriktion. På grundval av aktuella epidemiologiska och medicinska data kan vissa former av evenemang och förplägnadsrörelser vara föremål för situationsenligt utvalda och betonade restriktioner. Det rekommenderas inte att restriktioner riktas till verksamhet med övergripande låg risk. För verksamhet med måttlig risk rekommenderas betonad informationsstyrning riktad till befolkningsgrupper som bör skyddas.

Det nationella epidemiologiska läget

Den nationella lägesbilden av coronaepidemin uppdateras varje vecka på Institutet för hälsa och välfärds (THL) webbplats. THL:s omfattande uppföljningsrapport publiceras varannan vecka på torsdagar på webbsidan Hybridstrategins uppföljningsrapport.

Den 17 november hade 86,2 procent av befolkningen som är målgrupp för vaccinationerna, dvs. 12 år fyllda och äldre, fått åtminstone den första vaccindosen medan 80,6 procent hade fått åtminstone två vaccindoser enligt ett pressmeddelande av SHM-THL 18.11.2021. Under veckan (11–17.11 2021) ökade vaccintäckningen av den första dosen med 0,2 procentenheter och täckningen av den andra dosen med 0,6 procentenheter. Totalt 154 629 personer har fått tre vaccindoser. Vecka 45 (8–14.11.2021) togs det in sammanlagt 137 nya covid-19-patienter till vårdavdelningar inom den specialiserade sjukvården, då antalet under de föregående fem

veckorna varierade mellan 110–135. Förra veckan blev 31 nya covid-19-patienter inlagda för intensivvård medan de veckan innan var 20. I slutet av vecka 45 vårdades sammanlagt 147 covid-19-patienter inom den specialiserade sjukvården, och av dem låg 110 på vårdavdelningar och 37 på intensivvårdsavdelningar. Under augusti-oktober behövde ovaccinerade 19 gånger mer sannolikt specialiserad sjukvård och 33 gånger mer sannolikt intensivvård än vaccinerade. Sammanlagt 1 236 dödsfall relaterade till sjukdomen hade anmälts till Registret över smittsamma sjukdomar

17. 11. Under veckorna 44–45 förekom 199 covidsmittor per etthundratusen invånare, medan det veckorna 42–43 förekom 142 nya covidsmittor per etthundratusen invånare. Förra veckan diagnostiserades cirka 5 900 nya covid-19-fall medan antalet vecka 44 var cirka 5200. Förra veckan gjordes cirka 95 200 coronavirusstest och 6,2 procent av proven var positiva. I mitten av oktober gjordes cirka 77 600 tester i veckan, efter det har testantalet stadigt ökat. I mitten av oktober var 4,8 procent av de testade proven positiva, och också deras andel har ökat stadigt efter det. Kriterierna för områden med samhällsspridning uppfylls i 12 områden: Södra Österbottens, Helsingfors och Nylands (HNS), Egentliga Tavastlands, Mellersta Österbottens, Kymmenedalens, Västerbottens, Birkalands, Norra Österbottens, Päijänne-Tavastlands, Satakunta, Vasa och Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt.

Satakunta sjukvårdsdistrikts sakkunnigutlåtande

Enligt Satakunta sjukvårdsdistrikts utlåtande daterat 16.11.2021 överväger Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland att fatta beslut enligt 58 § och/eller 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar inom Satakunta sjukvårdsdistrikt. För detta ändamål har Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland bett sjukvårdsdistriktet om ett sakkunnigutlåtande av huruvida villkoren för ett beslut enligt 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls inom sjukvårdsdistriktets eller vissa kommuners område.

Satakunta sjukvårdsdistrikt konstaterar som sitt utlåtande följande:

1. Konstateras det i sjukvårdsdistriktets område sjukdomskluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt. Medför de enligt en bedömning en betydande risk för att nya infektioner omfattande sprids inom sjukvårdsdistriktet. Regionförvaltningsverket

ber att situationen beskrivs närmare i detta avseende. Dessutom ber regionförvaltningsverket att ta ställning till om dessa kluster konstateras endast i vissa kommuner eller i större utsträckning i hela sjukvårdsdistriktet.

Smittspårningen i Satakunta fungerar fortfarande effektivt. När antalet kontakter bland befolkningen har ökat har det naturligtvis blivit mer arbetsamt att stoppa smittkedjorna, men man har fortfarande lyckats mycket bra. Vecka 44 kunde smittkällan utredas i 79 procent av fallen. 54 procent av fallen var redan i karantän när covid-infektionen konstaterades. En del av fallen kan dock inte hittas när testningen är riktad enligt de riksomfattande anvisningarna. Detta kan innebära att en del infektioner inte hittas, vilket för sin del kan öka risken för infektioner särskilt bland den ovaccinerade befolkningen. I Satakunta är smittkällan för närvarande oklar i cirka 20 procent av fallen. I en nationell jämförelse är siffran relativt låg, men det förekommer kluster med oklart ursprung i hela Satakunta.

I nuläget är det mycket svårt att bedöma risken för omfattande spridning från oidentifierade smittkällor. 69,8 procent av befolkningen i Satakunta har fått båda coronavaccinerna (70,9 procent i hela Finland). Vaccinationstäckningen i Satakunta är alltså cirka en procent lägre än i Finland i genomsnitt. I den rådande situationen och med beaktande av regeringens nya styrning besvarar Satakunta sjukvårdsdistrikt att det finns en risk för omfattande spridning i synnerhet bland den ovaccinerade befolkningen.

2. Beslutets nödvändighet

Är det enligt er bedömning uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och andra redan vidtagna åtgärder inte är tillräckliga och är det nödvändigt att fatta beslut enligt 58 § och/eller 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för att förhindra att covid-19 sprids?

Regionförvaltningsverket ber dessutom om en motivering till bedömningen, med tanke på 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar;

- Är ett eventuellt beslut nödvändigt i hela sjukvårdsdistriktet?

- Om ni inte anser att beslutet är nödvändigt i hela sjukvårdsdistriktet ber regionförvaltningsverket om en bedömning av huruvida det är nödvändigt i vissa kommuner och vilka dessa kommuner är.

Utöver ovan nämnda åtgärder gäller i Satakunta begränsningar gällande förplägnadsrörelser som grundar sig på statsrådets beslut. Dessutom gäller i Satakunta den föreskrift som regionförvaltningsverket har utfärdat med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar att ordna och delta i hälsokontroller vid Rauma Marine Constructions Oy:s byggplatser fram till 2.5.2022.

I Satakunta gäller fortfarande rekommendationen om användning av mun- och tandskydd och rekommendation om distansarbete som utfärdats av den regionala coronakoordinationsgruppen och som är klart strängare än THL:s rekommendation.

Med stöd av den gällande lagen om smittsamma sjukdomar och i synnerhet regeringens anvisning 11.11.2021 "Fullständig tillämpning av den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin" utvärderades Satakuntas helhetssituation i Satakunta 13.11.2021 i den regionala arbetsgruppen för bekämpning av smittsamma sjukdomar enligt de nya kriterier som regeringen fastställt. Enligt en epidemiologisk helhetsbedömning som gjorts utifrån dessa uppfyller Satakunta kriterierna för ett nytt spridningsområde på följande grunder:

1. Incidensen för infektioner under de senaste 14 dyggen är i Satakunta enligt coronakartan 16.11.2021 124 / 100 000 / 14 dygn. Incidenstalen är höga på olika håll i Satakunta (kriteriet över 100).
2. Social- eller hälsovårdens belastning ökar och funktionsförmågan för servicesystemet eller dess delar försämras: Satakunta sjukvårdsdistrikt anser att kriterierna uppfylls i enlighet med de nya anvisningarna. Under de senaste veckorna har belastningen ökat inom den specialiserade sjukvården. Vecka 44 inleddes 16 vårdperioder på Satasairaala, medan endast 3 vårdperioder inleddes föregående vecka. Högst 13 patienter har vårdats i avdelningsvård och 3 i intensivvård på sjukhuset åt gången. Dessa patientmängder har kunnat vårdas i enlighet med beredskapsplanen utan att den icke-brådskande vården har minskat, men situationen har krävt specialarrangemang bl.a. på jouravdelningen. Dessutom har juren vid Satasairaala tidvis varit överbelastad. På intensivvårdsavdelningen har tre covid-19-patienter vårdats på en gång, vilket är det maximala antalet covid-19-patienter som kan behandlas utan att den planerade verksamheten minskas.

Situationen vid bäddavdelningarna för grundskyddet i Björneborg har under de två senaste veckorna varit mycket belastad på grund av den omfattande epidemin på bäddavdelningarna vid hälsovårdscentralerna i Norrmark och Ulvsby samt en privat vårdinrättning. I värsta fall vårdades 26 covid-19-patienter samtidigt på hälsovårdscentralens bäddavdelningar. Nu har man fått situationen under kontroll och om inga nya epidemier vid vårdinrättningarna konstateras torde situationen avhjälpas under denna vecka. Alla hälsovårdscentraler i Satakunta är fortfarande mycket belastade på grund av coronaåtgärder. Smittspårning, provtagning och vaccinationer tar upp största delen av primärvårdens resurser och många andra viktiga uppgifter blir ogjorda, vilket ökar vårdskulden.

3. Andelen positiva prover i Satakunta är 4 procent, vilket är bättre än genomsnittet i Finland, men överskrider regeringens gräns på 3,0–3,5 procent.

4. Det finns brister i vaccinationstäckningen enligt region eller demografisk grupp: Satakunta sjukvårdsdistrikt anser att kriterierna uppfylls. Av befolkningen i Satakunta har 69,8 procent fått båda coronavaccinerna (70,9 procent i hela Finland). Vaccinationstäckningen i Satakunta är alltså cirka en procent lägre än i Finland i genomsnitt. Skillnaderna är alltså inte stora. Bland befolkningen under 35 år är vaccinationstäckningen på många ställen klart för låg. 16–19-åringar har vaccinerats betydligt bättre.

5. Smittspårningen i Satakunta fungerar fortfarande effektivt och det finns ingen betydande fördröjning. Smittspårningen belastar dock kommunerna kraftigt och det är mycket svårt att hitta mer arbetskraft för smittspårning. Resultaten av smittspårningen behandlas i punkt 1 i utlåtandet.

De andra två kriterierna gäller inte i Satakunta.

I enlighet med regeringens styrbrev 11.11.2021 uppmanas de regionala myndigheterna att fullt ut ta i bruk begränsningsåtgärderna i spridningsområdena och agera proaktivt.

I SHM:s svar till regionförvaltningsverkens begäran om precisering gällande anvisningen om fastställande av begränsningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar (SHM:s promemoria 1.11.2021;

VN/27458/2021) konstaterar man att de effektivaste begränsningsåtgärderna har visat sig vara åtgärder som avsevärt minskar närkontaktarna i verksamhet där risken för droppsmitta framhävs på grund av faktorer som hänför sig till verksamheten eller ordnandet av den. Enligt SHM kan det vara nödvändigt att införa begränsningar för alla offentliga tillställningar med betydande risker som nämns i THL:s bedömningstabell för riskpotentialen.

Det är obestridligt att det är nödvändigt att minska kontaktarna inom befolkningen i bekämpningen av spridningen av epidemin. Kontaktarna mellan ovaccinerade utgör en särskild risk för spridningen av epidemin. En mer omfattande användning av coronapasset skulle sannolikt förbättra säkerheten i möten mellan människor och göra det möjligt att hålla samhället öppet bättre. Dessutom skulle detta sannolikt förbättra vaccinationstäckningen. Eftersom man med den nuvarande lagstiftningen inte kan utvidga användningen av coronapasset utan lagändringar blir det nödvändigt att föreskriva begränsningar, även med beaktande av den epidemiologiska situationen som försämrats både i Satakunta och i Finland i vidare bemärkelse.

Det bör dock konstateras att man i smittspårningen i Satakunta inte under de senaste veckorna har kunnat påvisa fall av covid-19 som spårats i situationer med betydande risk enligt THL:s bedömningstabell för riskpotentialen. Å andra sidan har en del av fallen alltså inte utretts och det är i allmänhet mycket svårt att påvisa att smittan kommer från ovan nämnda massevenemang eller restauranger.

Beslutet är proaktivt i enlighet med regeringens styrning. Den grundar sig på en medicinsk bedömning av situationen och belastningen av sjukvården. Satakunta sjukvårdsdistrikt kan inte göra en djupare juridisk bedömning av saken.

Om beslutet enligt er bedömning är nödvändigt, när bör det träda i kraft och hur länge bör det gälla?

Då målet är att tygla epidemin är det bra att beslutet träder i kraft så snart som möjligt. Detta är önskvärt även med tanke på den kommande julfestsäsongen.

Till vilka objekt ett eventuellt beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar borde riktas och på vilka grunder:

- verksamhetsenheter inom social- och hälsovården
- läroanstalter
- daghem
- bostäder och motsvarande utrymmen
- allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar

Till vilka objekt ett eventuellt beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar borde riktas och på vilka grunder:

- alla utrymmen enligt 58 d § eller
- vissa utrymmen enligt 58 d § där det har konstaterats särskilt förekomma smitta
- utrymmen enligt 58 g § 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar utan personbegränsning:
  - när idrottsverksamhet eller fritidsverksamhet enligt 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet enligt 2–6 punkterna bedrivs i följande utrymmen:
    - 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
    - 2) allmänna bastur samt simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
    - 3) dansställen och utrymmen som används för körsång, amatörteater och annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp
    - 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus
    - 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser
    - 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.
  - andra, vem?
    - offentliga tillställningar och allmänna sammankomster
    - andra, vem?

Se nästa punkt.

3. Dessutom ber regionförvaltningsverket att ta ställning till vilka av följande situationer med betydande risk enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömningstabell för riskpotentialen som ska omfattas av begränsningarna inom ert verksamhetsområde samt på basis av vilken bestämmelse i lagen om smittsamma sjukdomar:

- Masskonserter som ordnas inomhus när sittplatser inte har fastställts
- Idrottsläktare inomhus när sittplatser inte har fastställts
- Dansrestauranger, -klubbar och motsvarande, inomhuslokaler o Allsångsevenemang, storkörer o Barer och pubar, inomhus o Karaokebarer, inomhusutrymmen o Nattklubbar, inomhusutrymmen
- Intensiv gemensam inkvartering, t.ex. säsongarbetare, byggarbetare, garnisoner

Regionförvaltningsverket ber särskilt sjukvårdsdistriktet att ge ett utlåtande om vilka objekt som ska begränsas har orsakssamband med eventuella smittor. Om det i fråga om infektioner inte är klart varifrån de kommer, ombeds att även det nämns i utlåtandet.

Om sjukvårdsdistriktet anser att det finns skäl att införa andra begränsningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet, ber regionförvaltningsverket sjukvårdsdistriktet ta ställning även till dem i sitt utlåtande samt till uppfyllandet av de lagstadgade förutsättningarna för begränsningarna i fråga.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland konstaterar att när ett beslut som avses i 1 momentet fattas ska hänsyn tas till känd sakkunskap om huruvida kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt till om det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

THL:s poängsättningstabell för smittrisker i samband med evenemang och sammankomster är medicinskt väl motiverad. En betydande del av evenemangen med hög risk omfattas med stöd av 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar av de begränsningar som fastställs genom statsrådets beslut. Med regionala begränsningar kan man främst begränsa masskonserter eller -evenemang och idrottsevenemang samt kör- eller allsångsevenemang som ordnas inomhus.

Som det konstaterats tidigare har man i smittspårningen i Satakunta inte under de senaste veckorna kunnat påvisa fall av covid-19 som spårats i situationer med betydande risk enligt THL:s bedömningstabell för riskpotentialen. Å andra sidan har en del av fallen alltså inte utretts och det är i allmänhet mycket svårt att påvisa att smittan kommer från ovan nämnda massevenemang eller restauranger.

I fråga om begränsningsåtgärderna är det alltså svårt att påvisa den nödvändighet, proportionalitet och ändamålsenlighet som förutsätts, eftersom antalet covid-19-fall som spårats i situationer med betydande risk enligt THL:s bedömningstabell för riskpotentialen har varit mycket lågt under de senaste veckorna och vaccinationstäckningen i området har hela tiden förbättrats gradvis, men den är dock ändå fortfarande något lägre än genomsnittet i Finland. Inriktningen av regionala begränsningar grundar sig alltså inte så mycket på smittkedjor som konstaterats i Satakunta utan på en mer allmän men etablerad uppfattning om att en allmän minskning av kontakterna mellan personer skulle förbättra hanteringen av epidemin. Satakunta sjukvårdsdistrikt kan tyvärr inte göra en detaljerad juridisk bedömning av om man med en sådan allmän syn kan motivera regionala begränsningsbeslut i situationer med betydande risk enligt THL:s bedömningstabell för riskpotentialen, utan överlåter det till regionförvaltningsverket.

Om man i Satakunta kommer fram till nya regionala begränsningar vad gäller 58 § och/eller 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar bedömer Satakunta sjukvårdsdistrikt att det är medicinskt motiverat att rikta dem till situationer där smittorisken enligt den allmänna uppfattningen är störst. Dessa är masskonserter och idrottsläktare inomhus som utgör en betydande risk enligt THL:s bedömningstabell för riskpotentialen. Vid dessa evenemang ökar kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra samt antalet personer som samtidigt är på plats risken för att Covid-19 sprids. I eventuella nya beslut borde man i proportion till begränsningarnas proportioner beakta att befolkningen redan har en mycket god vaccinationstäckning mot Covid-19. Detta skulle enligt sjukvårdsdistriktets mening lyckas bäst genom att koppla användningen av EU:s digitala coronaintyg (58 § i lagen om smittsamma sjukdomar) till besluten, varvid begränsningarna på individnivå skulle vara mest ändamålsenliga och å andra sidan

möjliggöra ungefär normal verksamhet för innehavare av coronaintyg.

Utöver utlåtandet ovan konstaterar regionförvaltningsverket att epidemisituationen regelbundet har diskuterats i Satakuntas regionala styrgrupp. I ärendet har man även beaktat förslaget från Satakunta sjukvårdsdistrikt i uppföljningsgruppen för coronapandemins konsekvenser 19.11.2021. Satakunta sjukvårdsdistrikt ansåg vid det regionala mötet för arbetsgruppen för förebyggande av smittsamma sjukdomar i Satakunta den 19 november 2021 att det har blivit nödvändigt att begränsa offentliga tillställningar som överskrider 50 personer i enlighet med Egentliga Finlands beslut även i kommunerna i Satakunta. De närvarande representanterna för kommunerna förordade denna åsikt.

Proportionerlig begränsning

Vid bedömningen om restriktioner enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska införas måste bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar beaktas som en helhet och de grundläggande fri- och rättigheterna som dels begränsas, dels tryggas med det beslutet och balansen mellan dem. Särskilt ska beaktas möjligheten enligt 58 i § i lagen att befrias från restriktionerna genom att ta i bruk EU:s digitala covidintyg. Regionförvaltningsverket konstaterar att begränsningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är i strid med jämlikheten enligt 6 § i grundlagen, rätten till liv, personlig frihet och integritet enligt 7 §, mötes- och föreningsfriheten enligt 13 §, näringsfriheten enligt 18 § utan att de snarare tryggar deltagarnas säkerhet enligt 7 § i grundlagen genom att trygga hälsosäkerheten för deltagare i publika evenemang eller allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket har tillämpat de rättsprinciper som anges i 6 § i förvaltningslagen vid bedömningen av antalet personer i begränsningen. Eftersom det epidemiologiska läget snabbt har försämrats beslutade regionförvaltningsverket begränsa alla

offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus med 50 eller fler personer. Satakunta sjukvårdsdistrikt har 19.11.2021 i Satakunta regionala arbetsgrupp för bekämpning av smittsamma sjukdomar förordat en gräns på högst 50 personer för att begränsa spridningen av epidemin. Jämfört med regionförvaltningsverkets tidigare beslutspraxis från sommaren 2021 är beslutet motiverat i förhållande till utvecklingen av epidemiläget.

I Satakunta är samma hushåll och den närmaste kretsen är nu de största smittkällorna. En smitta som fås från en närstående eller från samma hushåll förutsätter emellertid att någon närstående eller någon som hör till familjen först har blivit smittad. Dessutom finns det smittor där källan inte kan identifieras. På ovan nämnda grunder anser regionförvaltningsverket att det är i rätt proportion att begränsa kontakterna bland befolkningen och samtidigt minska eventuella smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Sjukvårdsdistriktet har förordat begränsningen. Det är inte motiverat att begränsa andra objekt enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar eftersom det inte har förekommit några smittor i dem eller andra lindrigare metoder är tillgängliga.

Smittorna sprids nu mest bland den ovaccinerade befolkningen. Därför är begränsningen, som i praktiken genom möjligheten att använda koronapasset riktar sig mot den ovaccinerade befolkningen, enligt regionförvaltningsverkets uppfattning proportionell och riktas mot den del av befolkningen där åtgärderna är mest effektiva för att bekämpa epidemin. Begränsningen av offentliga tillställningar med över 50 personer har gjorts på basis av både sjukvårdsdistriktets epidemiologiska utlåtande och regionförvaltningsverkets tidigare tillämpningspraxis. Lagen om smittsamma sjukdomar känner till avgränsningar i 58 d § lagen om smittsamma sjukdomar avseende inomhusutrymmen med över 10 personer och utrymmen utomhus 50 personer. Däremot innehåller 58 § lagen om smittsamma sjukdomar inga kvantitativa begränsningar när det gäller totalförbud mot tillställningar. För att lagtolkningen ska ha inre integritet och lagen kunna anses utgöra en enhetlig helhet är det vid tolkningen av lagen skäl att beakta personantalen som anges i 58 d § lagen om smittsamma sjukdomar också vid tillämpningen av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar, när det inte är fråga om totalförbud. Regionförvaltningsverket anser att en personantalsgräns också är tillräckligt noga avgränsad och tydlig. För att bekämpa epidemin under rådande förhållanden är det enligt regionförvaltningsverkets

helhetsbedömning en nödvändig åtgärd att införa en gräns på 50 personer för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i inomhusutrymmen. Gränsdragningen vid ett exakt personantal är enligt regionförvaltningsverkets uppfattning också en tillräckligt noga avgränsad och entydig begränsning, även om den inte direkt grundar sig på en bestämmelse i lagen utan på en lindrigare begränsning som anses vara rätt proportionerad.

Regionförvaltningsverket har enligt principen om ändamålsenlighet i 6 § i förvaltningslagen och för att så lite som möjligt begränsa näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen kommit till en lösning där offentliga tillställningar och allmänna sammankomster får ordnas om man i dem följer begränsningarna som införs med det här beslutet. Ett andra alternativ är att det är möjligt att befrias från begränsningarna genom att uppfylla förutsättningarna enligt 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar gällande EU:s digitala covidintyg. Den här valfriheten förbättrar möjligheterna att bedriva näring. Den begränsar inte heller de personers rättigheter som överväger att delta, eftersom lagen om smittsamma sjukdomar tryggar möjligheten att antingen skaffa nödvändiga vaccinationer eller till förfarandet enligt 58 k § i lagen om smittsamma sjukdomar som ersätter dem.

Enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är liv och hälsa rättsobjekt, för vilka det med hjälp av lagstadgade medel är möjligt att förutom de ovan nämnda även begränsa integritetsskyddet enligt 10 § i grundlagen. Åtgärderna står i rätt proportion till varandra i enlighet med 6 § i förvaltningslagen när man på ett jämlikt sätt försöker trygga de olika rättigheterna med lagliga metoder på ett så balanserat sätt som möjligt.

Slutsats

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för mass exponeringar och för att covid-19-smittor sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Det är därför nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar.

Regionförvaltningsverket konstaterar att Satakunta enligt riksomfattande uppgifter och uppgifter från sjukvårdsdistriktet avseende epidemin är ett område med samhällsspridning. Vaccinationstäckningen i Satakuntaområdet är lägre än i landet i snitt. Också belastningen av hälso- och sjukvården förväntas ytterligare öka och under den senaste tiden har det förekommit flera omfattande smittkluster från olika källor. Smittor förekommer bland befolkningen i hela Satakunta sjukvårdsdistrikts område. Med den motiveringen är det nödvändigt att rikta begränsningarna till alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Vad gäller den rättsliga lägesbedömningen enligt handlingsplanen för hybridstrategin konstaterar regionförvaltningsverket att lagen om smittsamma sjukdomar förutsätter att myndigheterna vidtar omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Myndighetsåtgärderna ska vara snabba och förutspå situationen. Införandet av restriktioner kräver en helhetsbedömning där besluten vägs i förhållande till sina epidemiologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser samt i förhållande till de grundläggande fri- och rättigheterna.

I grundlagens 19 § 3 moment åläggs det allmänna en skyldighet att tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Dessutom ska det allmänna i enlighet med 7 § i grundlagen trygga vars och ens rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet. De grundläggande fri- och rättigheternas allmänna begränsningsförutsättningar styr omfattningen av och innehållet i restriktionerna. Kraven på restriktionernas godtagbarhet och proportionalitet samt restriktionernas exakthet och precision samt lagstiftning till den del det är fråga om begränsning av frihet är väsentliga.

Regionförvaltningsverket konstaterar att den nödvändighetsbedömning som avses i 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar är en helhetsprövning där enbart incidensen av covid-19 eller någon annan enskild faktor inte kan ges avgörande betydelse.

Grunderna för inskränkningar måste vara noga avgränsade, godtagbara och i linje med principerna för proportionalitet och ändamålsenlighet. Enligt den erhållna redogörelsen har myndigheternas rekommendationer och restriktioner som gäller i kommunernas områden i Satakunta sjukvårdsdistrikt inte varit

tillräckliga för att trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården och kontrollen av epidemin i området. Följaktligen äventyras en god vård av patienterna och vårdpersonalens arbetsförmåga.

Med det här beslutet begränsas verksamhet endast till den del som det enligt sakkunnigutlåtandena och den erhållna styrningen är nödvändigt. Regionförvaltningsverket anser att riktade epidemibekämpningsåtgärder enligt handlingsplanen för hybridstrategin inte är tillräckliga för att dämpa epidemin i Satakunta. Som det konstateras i hybridstrategin så är den inte juridiskt bindande. Däremot förpliktas regionförvaltningsverket av den gällande lagstiftningen. För att förebygga covid-19-smittor bland befolkningen i Satakunta är det enligt regionförvaltningsverket med motiveringen ovan nödvändigt att införa lagstadgade begränsningar som är mer omfattande än strategin. Vid avgränsningen av begränsningarna beaktades särskilt Satakunta sjukvårdsdistrikts ställningstagande 19.11.2021 vid den regionala arbetsgruppens för bekämpning av smittsamma sjukdomar möte om motsvarande begränsningar i Egentliga Finland och tät samverkan mellan landskapen Satakunta och Egentliga Finland, till exempel som en region där man arbetar och uträttar andra ärenden. Också av den orsaken är det motiverat att besluta om en enhetlig begränsning för båda områdena.

För att förhindra mer omfattande spridning av coronaviruset, för att skydda riskgrupper och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården är det på grund av orsakerna ovan nödvändigt att med det här beslutet förordna en sammankomstbegränsning för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Satakunta sjukvårdsdistrikt. Om det lokala läget kräver är det möjligt att genom kommunala beslut skärpa eller komplettera de begränsningar som regionförvaltningsverket har förordnat. Om det epidemiologiska läget i regionen eller den riksomfattande bedömningen av behovet av restriktioner väsentligt förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Satakunta sjukvårdsdistrikt. Motsvarande beslut LSAVI/12282/2021 fattades för landskapet Egentliga Finland den 15 november 2021.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Finlands grundlag (731/1999) 6–7 §, 10 §, 13 §, 18 §

Förvaltningslagen (434/2003) 6 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1 §, 8 §, 58 §, 58 d §, 58 h-k §, 59 a-c § ja 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 § och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Mer information i ärendet fås vid behov av överdirektör Leena Räsänen, telefon

0295 017 385, leena.rasanen@rfv.fi , och direktör Heikki Mäki, telefon 0295 018 094, heikki.maki@rfv.fi.

Överdirektör

Leena Räsänen

Direktör

Heikki Mäki

BILAGOR Förteckning över de kommuner som omfattas av beslutet
Besvärsanvisning |

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands kontor i Åbo till och med den 22 december 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt publiceras i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi

Delfäendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom Kommunerna och samkommunerna i Satakunta sjukvårdsdistrikt

Miljö- och hälsoskyddets tillsynsenheter i regionen

Satakunta sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Räddningsverket i Satakunta

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt